

Hala za milión

Nový nájomca musí v priebehu 10 rokov reinvestovať do nutnej rekonštrukcie športovej haly na Prokofievovej 1 100 000 eur. „Myslíme si, že za takýchto podmienok sa nikto do súťaže neprihlási,“ hovorí Tibor Letko.

strana 3

Dnes príťaž, zajtra benefit

Mesto rozbehlo dotačný systém na podporu rekonštrukcií terás. Obyvatelia sa však pýtajú, na čo investovať, aby bola terasa technicky v poriadku, keď im v podstate nič ďalšie neprinesie. OZ krásy terasy ponúka predstavu, ako ich využiť.

strana 4

Keď sa na fotografii spojí minulosť a prítomnosť

Skupina Bratislava a jej Premeny sa na Facebooku nedá prehliadnuť. Pozrite sa, prečo.

strana 6

Šport, na ktorý korona nemá dosah

„Výhodou behu je, že naň nepotrebuje takmer nič. Je to veľmi praktický šport, dá sa robiť takmer kedykoľvek a kdekoľvek,“ hovorí predseda petržalského klubu Run For Fun Ľubo Hríčka.

strana 11

Petržalka začala s revitalizáciou námestí

Ovsištské námestie mestská časť „vylepšuje“, Nobelovmu vyhradila tento rok 10-tisíc eur na participatívny prieskum, Námestiu republiky 65-tisíc eur na architektonickú súťaž návrhov a Šrobárovo námestie pomôže zmeniť 200-tisíc eur z dotácie vlády.

Už pred tromi rokmi sa obyvatelia z okolia Šrobároveho námestia zaktivizovali a dali najavo, žeby chceli nevyužitú plochu pod ich domami zmeniť na funkčný verejný priestor. V roku 2019 ich petržalskí poslanci vypočuli a vyhradili z rozpočtu 20-tisíc eur na obstaranie projektu. Jeho realizácia by zrejme trvala roky, koncom novembra 2019 sa však ocitli medzi mestskými projektmi, ktoré získali finančnú podporu vlády. Tá by sa mala minúť tento rok.

Šrobárovo námestie, ohraničené bytovými domami na Pifflovej a Černyševského, ktoré sa nachádza v blízkosti Mestského ovocného sadu, bolo celé roky len lúkou križovanou chodníkmi. Potenciál zostával nevyužitý, priestor chradol. Nájdete tu drobné aj veľké betónové plochy, lampy v zlom technickom stave, poškodenú vzrastlú zeleň... O priestor mali záujem aj developeri, z čoho obyvatelia neboli nadšení.

„Po zorganizovaní petície, vystúpeniach pred petržalským zastupiteľstvom, príprave ideového konceptu, rokovaniach s miestnymi poslancami

a vicestarostkou, stretnutiami a elektronickou komunikáciou so susedmi, vláda priklepla nášmu projektu 200-tisíc eur a petržalská samospráva ho zaradila medzi svoje priority,“ zhrnuli iniciátori projektu Jozef Badiša a architekt Michael Kostka.

Koncept mali rozdelený na aktívnu a pasívnu zónu. V aktívnej navrhli multifunkčné ihrisko s hľadiskom a hygienickým zázemím, outdoorové fitness pre všetky vekové kategórie, ping-pongové stoly či malý stage pre komunitné akcie. V pasívnej

zóne zas pavilón s prekrytím, pod ktorým sa dá schovať či komunitná záhrada.

Čo sa napokon podarí zrealizovať? Ako informoval miestny úrad, občania z príslušného bytového domu požadovali vynechanie pavilónu z projektovej dokumentácie.

„Samozrejme, obsahová stránka sa v čase vyvíjala a snažili sme sa zkomponovať prvky pre všetky vekové kategórie - výsadba cca 50 stromov, landscapové úpravy, workoutové ihrisko, ohradený výber pre psov, doplnenie mestského mobiliáru a verejného osvetlenia. Zároveň sme vyšli v ústrety i starším susedom z príslušného bytového domu, ktorí požadovali presunúť lavičky a iný mobiliár radšej bližšie k základnej škole.“

Pokračovanie na strane 8 ➤

▲ Revitalizácia Šrobároveho námestia by zrejme trvala roky, keby sa neocitlo medzi mestskými projektmi, ktoré získali finančnú podporu vlády.

Slovo
šéfredaktorky

(Ne)nadávaťe
na svojho starostu...

Rovnako, ako nám rok končil, nám nový začal... s korunou. Keď píšem tieto riadky, diskutuje sa o jedinom – celoplošnom skríningovom testovaní, ktoré sa rozbehlo skôr, ako bolo zorganizované. „Chodte sa niekam otestovať... Objednať online sa vám nepodarí, a keď budete stáť v zime v nekonečnom rade pred nejakou 'mornkou', ktorých bude málo, nadávajte na svojho starostu...“ Tak mi pripadá rozhodnutie a odkaz vlády. V tejto chvíli možno len dedukovať, čo to bude cez víkend v Petržalke za frustráciu v radoch. Pociť znysuplnosti a z toho vyplývajúca súdržnosť, ktorú mnohí z nás cítili pri prvom celoplošnom testovaní, už budú chýbať. Nahradí ich zima a hnev. Prv než ho nasmerujete na miestny úrad, malá poznámka: Vláda „konštruktívne“ rokovala o tomto nápadе sedem dní, samospráva mala na jeho realizáciu štyri... Ale dosť bolo o korone. Aj v tejto mizerej dobe, kedy máte pocit, že na svete je už len jedna téma, existujú aj iné, zaujímavé a navyše prinášajúce únik. Mám pre vás tip: Opustte diskusie o korone a vojdite do facebookovej skupiny Bratislava a jej Premeny. V jednom okamihu sa vám spojí minulosť so súčasnosťou. A to vďaka unikátnym porovnávacím fotografiám (viac na str. 6-7). Ja najradšej sledujem premeny Petržalky. Ako veľmi sa dokázala zmeniť v priebehu 40 rokov. Zacetujem si v čase a na chvíľu zabudnem, že si musím ísť vystáť modrý papier a ak ho aj získam, bude mi slúžiť „len“ na to, aby som „mohla“ (ne) fungovať rovnako ako doteraz...

Ingrid Jarunková

ZUBNÁ AMBULANCIA
AMBULANCIA
STOMATOCHIRURGIE
A IMPLANTOLÓGIE

oznamuje zmenu pracovnej doby od 15-21h

OŠETŘÍME KAŽDÉHO, KTO NÁM ZAVOLÁ

0905662407

STROMOVÁ 16, BA KRAMÁRE

Rodičov najviac potešia nové miesta v škôlkach

Petržalka bude po prvý raz hospodáriť s rozpočtom nad 50 miliónov. Z vyše 51,4 milióna eur je až 6, 2 milióna eur vyhradených na investície. Dobiehame však aj projekty, ktoré sme nestihli zrealizovať v roku 2020.

Rodičov poteší, že do konca roka by malo vzniknúť 12 nových tried pre 280 detí v materských školách, a to na Lietavskej, Turnianskej, Ševčenkovej, Pifflovej a Bohrovej. Na zvýšenie kapacít je v rozpočte takmer 900-tisíc eur. Do septembra by chcel mať úrad škôlku aj v Slnečniciach, závisí to však od dohody s developerom, pretože budovu nechce kupovať za komerčnú cenu.

Z minulého roka sa presúva projekt rekonštrukcie a vybavenia odborných učební v ZŠ, na ktoré má Petržalka dotáciu 777 246 eur, pri spoluúčasti

most - Námestie hraničiarov a Chorvátske rameno - Rusovská cesta. Tento rok je na prvú z nich vyčlenených 185 000 eur, na druhú 75 000 eur.

V tohtoročnom rozpočte sa ráta aj so zateplením DK Zrkadlový háj za 210-tisíc eur a 210-tisíc eur na už minulý rok spomínanú novú bežeckú dráhu a multifunkčné ihrisko na ZŠ Lachova. Na revitalizáciu siestich verejných detských ihrísk by malo ísť 121-tisíc eur, nové VDI vznikne na Pečnianskej za 29-tisíc eur.

Tento rok by sa mal spraviť aj prvý krok k revitalizácii trhoviska na Mlynarovičovej, na projektovú dokumentáciu (PD) je vyčlenených 10-tisíc eur. PD sa bude robiť aj na novú MŠ na Hrobákovej a na zariadenie pre seniorov na Osuského.

prijaté deti. To sa netýka predškolákov, ktorí spoplatňovaní naďalej nie sú. Pointa minuločného sporu: Starosta na miestnom zastupiteľstve skonštatoval, že komunikácia s riaditeľkami je korektná, v 99 percentách dochádzajú k zhode, „riešia veci v súlade s predstavou mestskej časti“. Preklad necháme na vás...

Prečo sa poplatok zvýšil o desať eur?

Úrad to zdôvodňuje zvyšujúcimi sa nákladmi, v Starom Meste platia napríklad 45 eur. Vo VZN, ktoré schválili poslanci, je však jasne napísané, že navýšené finančné prostried-

Podľa slov starostu Jána Hrčku by sme tento rok mali vidieť reálnejšie prínosy parkovacieho systému. Od 1. 1. 2021 platí, že jeden rezident môže mať registrované maximálne 2 vozidlá, z toho len 1 služobné vozidlo na súkromné účely. Pokiaľ má rezident registrované vozidlo manžela/manželky bez trvalého pobytu v Petržalke alebo rodičovské vozidlo, môže mať registrované len 1 vozidlo. Na jeden byt môžu byť registrované maximálne 3 vozidlá. „V prípade, že si dotknutí rezidenti neupravia počet povolených vozidiel v systéme, nebudú môcť využívať výhody rezidentského parkovania“, vyjadril sa starosta. Urobiť tak môžu prostredníctvom mobilnej aplikácie alebo kontaktovať referát mobility. Od februára začnú platiť aj tzv. návštevnícke hodiny. Rezident, ktorý má zaregistrované jedno vozidlo, bude mať nárok na 30 návštevných hodín za rok.

Oprava chodníkov by mala byť vo väčšom rozsahu ako minulý rok, úrad sľubuje aj výmenu smetných košov či lavičiek.

Starosta v online diskusii s obyvateľmi prezentoval svoju tohtoročnú prioritu - zrealizovať čo najviac projektov. Tak dúfajme, že to bude lepšie ako v ťažkom roku 2020. (in)

foto: Marian Dekan

ky, o 10 eur na dieťa za mesiac, budú ponechané v príslušnej MŠ a účelovo viazané na zlepšenie služieb – pranie posteľnej bielizne, hygienické potreby, tonery, kancelárske potreby, materiál pre dennú potrebu MŠ atď.

Predstava úradu je taká, že to vykryje aj veci, na ktoré prispievali doteraz rodičia prostredníctvom poplatkov cez občianske združenia (ZRPŠ). Avšak či to tak bude, na to úrad dosah nemá...

VZN upravilo aj úhradu re-

žijných nákladov (pri príprave stravy) v materských školách, a to z 10 na 12 eur na mesiac. (in)

O halu za milión nemajú záujem

Mestská časť vyhlásila verejnú súťaž o najvhodnejší návrh na uzavretie nájomnej zmluvy na prenájom športovej haly na Prokofievovej 2.

Nový nájomca musí v priebehu 10 rokov preinvestovať do nutnej rekonštrukcie objektu 1 100 000 eur. „Myslíme si, že za takýchto podmienok sa nikto do súťaže neprihlási“, hovorí Tibor Letko, predseda predstavenstva Gymnastického centra, ktoré malo záujem investovať do rekonštrukcie haly vlastné zdroje vo výške 350 000 eur.

Multifunkčná športová hala je vlastníctvom mesta, zverená mestskej časti. Tá ju do konca decembra prenajímala manželom Šulákovcom. Petržalský úrad naďalej chce, aby objekt využívala verejnosť ako športovú halu. Tibor Letko tvrdí, že Petržalke ponúkli, že sú schopní zabezpečiť profesionálny športový program pre najmenších, mamičky s deťmi (od 2 rokov), pre deti predškolského, či školského veku, pre tínedžerov na vyplnenie voľnočasových aktivít, pre športové kluby, pre seniorov (zdravotná gymnastika, fyzio cvičenia, ...) pre širokú verejnosť bez ohľadu na vek, výkonnosť či zdravotný stav, pre hendikepovaných ľudí, pre deti zo sociálne slabých rodín... „Domnievame sa, že prevádzkovať takúto športovú halu po finančnej stránke a ešte investovať ročne 100 000 eur je veľmi zložitá

až nerealizovateľná. Za takýchto podmienok sa preto do súťaže nezapojíme“, skonštatoval, pričom dodal, že vybudovanie novej športovej haly je investícia vo výške 600 000 eur, bez sumy za pozemok.

Budúci nájomca bude mať halu na Prokofievovej prenajatú na 30 rokov, do 6 mesiacov však musí požiadať o stavebné povolenie a do 10 rokov od jeho vydania investovať do opravy objektu minimálne 1 100 000 eur. Tie sa mu započítajú do nájomného, v ktorom nie sú zahrnuté energie. „V rámci rekonštrukčných prác je nájomca povinný vykonať najmä rekonštrukciu strechy, odstránenie prenikania vlhkosti do objektu, rekonštrukciu rozvodov v predmete nájmu, prípadný prívod plynu, rekonštrukciu vzduchotechniky, rekonštrukciu sociálnych zariadení, vrátane murárskych opráv v celom predmete nájmu, maliarske práce, výmenu podlahových krytín, vonkajšiu fasádu, zateplenie a výmenu okien“, uvádza sa v uznesení, ktoré prijali petržalskí poslanci.

Súťaž mala byť vyhlásená v polovici januára, ukončená 31. marca a možný prenájom je naplánovaný začiatkom leta 2021. (pn)

foto: Marian Dekan

Pribudnú aj „hlasovacie“ koše na cigaretové ohorky

Oddelenie životného prostredia miestneho úradu skvalitní tento rok starostlivosť o stromy, plánuje aj zintenzívniť komunikáciu s obyvateľmi, vyhlásiť súťaž o najkrajšiu predzáhradku a ak ste majiteľom psa a máte už uhradenú daň, môžete si po uvoľnení opatrení ísť vyzdvihnúť na úrad praktický zásobník na vrecká na psie exkrementy.

Pracovníci oddelenia nadviazali kontakt so všetkými správcami a predsedami spoločností vlastníkov. Cieľom je prostredníctvom nich komunikovať požiadavky obyvateľov. „Chceme sa vyhnúť prípadom z minulosti, keď požiadavky obyvateľov bytových domov boli komunikované bez predchádzajúceho rokovania s ostatnými obyvateľmi, resp. keď ich požiadavky boli protichodné“, vysvetlila vedúca oddelenia životného prostredia Daniela Vašková Kasáková.

Lepšia starostlivosť o stromy

V minulom roku bolo na území Petržalky vysadených 283 kusov drevín. V jesennom období sa podarilo vysadiť 82 kusov drevín, 167 ks drevín vysadil magistrát v rámci projektu výsadby 10 000 drevín, v rámci projektu „Zasadť strom s Brilliant Stars“ sa vysadilo 33 stromov do areálov

základných a materských škôl a ďalších 6 kusov pribudlo na Lúke vďaka, ktorú má v pláne oddelenie životného prostredia v budúcom roku zrevitalizovať. Petržalka pristúpila aj k osadeniu 16 kusov dynamických bezpečnostných väzieb na zabezpečenie stability stromov do 12 areálov materských a základných škôl. K efektívnej ochrane drevín pomôže tiež zrealizovaná inventarizácia novej výsadby drevín za roky 2018 a 2019.

Najmä v prvej polovici roku 2021 počas vegetačného obdobia plánuje oddelenie životného prostredia zdravotné a redukčné rezy 141 kusov

drevín v areáloch materských a základných škôl. Pre zníženie rizika uschnutia drevín po výsadbe, bude v jarnom období osadených 212 zavlážovacích vakov. Starosta Ján Hrčka počas online diskusie skonštatoval, že v Petržalke bolo kedysi 22 studní, tri pätiny mestskej časti malo zavlážovanie. Avizoval preto, že v snahe zlepšiť zavlážovanie stromov, plánuje úrad opäť sfunkčniť závlahové systémy.

(jk, pn)

foto: MČ Petržalka

Čo sa chystá?

- Oddelenie životného prostredia začalo aj s inventarizáciou predzáhradiek na území mestskej časti a v budúcom roku je cieľom ich označiť, prideliť im číslo a vyhlásiť súťaž o najkrajšiu predzáhradku. Okrem toho oddelenie vybuďovalo predzáhradku na Znievskej 9 a začalo s výsadbou v Jame Šášovská, kde dosadba prebehne v jarnom období 2021.
- Z poslanceckých priorít sa podarilo zakúpiť 45 kusov exteriérových košov z vymývaného betónu, ktoré budú umiestnené do vybraných oblastí a 6 tzv. „hlasovacích“ košov na cigaretové ohorky.
- Vďaka inventarizácii košov na psie exkrementy sa podarilo identifikovať poškodené nádoby, pre ktoré sa zakúpili chýbajúce časti, zásobníky a v niektorých prípadoch aj samotné nádoby. Ak ste majiteľom psa a máte už uhradenú daň, môžete si po uvoľnení opatrení ísť vyzdvihnúť na úrad praktický zásobník na vrecká na psie exkrementy, ktorý je možné pripevniť na vödzku, vrátane 12 náhradných roliek. Dávkovač, alebo aj zásobník na vrecká ma tvar kostičky. Mestská časť ich zakúpila 4336 kusov.
- Pilotne sa na 15 vybraných miestach objavili koncom minulého roka stacionárne nádoby na zber drobného elektrodopadu, batérií a akumulátorov. Tento rok sú však už minimálne dve poškodené, tak dúfajme, že sa šialenci uvedomia a spoločnosť Asekol si to s projektom nerozmyslí.

PRÁCA V NOVEJ PREVÁDZKE

SALESIANER MIETTEX s.r.o. , Panónska cesta 3943 – Petržalka, Bratislava, hľadá do svojej novej prevádzky
práčovne pracovníčky a pracovníkov do trvalého pracovného pomeru na pozíciu

„Pracovník pracovne“

Ponúkaná mzda (brutto) 623 € + výkonnostné odmeny do výšky (brutto) 100 € + všetky príplatky podľa Zákonníka práce.
Práca vhodná pre každého.

Termín nástupu: ihneď

Kontaktná osoba: **Zuzana Michaličková**
Tel. : **02 6825 5314, z.michalickova@salesianer.sk**

Pozrite sa na sídlisko očami združenia krásy terasy: To, čo je dnes príťažou, môže byť zajtra benefitom

Mesto už avizovalo, že ukončilo pasportizáciu nevysporiadaných terás a rozbehlo konečne aj dotačný systém na podporu ich rekonštrukcií. (Píšeme o ňom na str. 5) Rekonštrukcia si však žiada spoluúčasť obyvateľov a tí sa logicky pýtajú, na čo investovať, aby bola terasa technicky v poriadku, keď im v podstate nič ďalšie neprinesie. Nemáme predstavu, ako ich využiť.

S možnými riešeniami prichádzajú architekti a urbanisti z občianskeho združenia krásy terasy. V rámci svojich projektov testujú konkrétne

zmeny, ktoré bude možné replikovať aj na ďalšie terasy. Svojimi aktivitami dávajú návod, ako sa nehostinné prostredie môže zmeniť na kvalitnejší verejný priestor. Pred tromi rokmi to ukázali na „pilotnej“ terase na Mánesovom námestí, minulé leto bola ďalším testom terasa na Vavilovovej. Aj ich zásahy by mohli byť motiváciou pre obyvateľov, aby sa na svoju terasu začali pozerať trochu inak. Už nie ako na príťaž, ale ako na benefit.

Testujú, čo by mohli fungovať

V roku 2018 získali v spolupráci so susedmi z Mánesovho námestia 1 a 2 grant a spolu začali meniť túto terasu. Spoločne natreli zábradlia, vyčistili betónový múrik, namaľovali farebný pás na dovtedy nudnú asfaltovú plochu, zasadili popínave rastliny pod slepým mostíkom, vymysleli a osadili systém kvetináčov na betónové múriky terasy... Dnes je to na komunite susedov. Tí si založili whatsappovú skupinu, a organizujú sa, kto kedy kvety v črepníkoch poleje.

O terasách sa nikdy nehovorilo toľko ako v posledných rokoch. Je to spôsobené tým, že sa nám začali rozpadávať pred očami. Kvôli ich komplikovanej majetkovo-právnej situácii sme sa na to doteraz len nečinne prizerali a plátali len havarijné stavy. Pritom ide o veľkorysé bezpečné priestory bez áut, ktorých potenciál nevyužívame. Ako by sa to mohlo zmeniť?

a aj grantový program spoločnosti Cif „Ahoj, krásne Slovensko“, ktorý im venoval 4 000 eur. Za tieto peniaze mali v pláne vyčistiť severnú aj južnú časť terasy, natrieť zábradlia, osadiť črepníky, vyčistiť plastiky na priečeliach, vytvoriť sedenie z paliet, osadiť hojdačku pre deti a pavilón pred knižnicou. Nie všetko sa podarilo. „Sedenie z paliet pred Centrom Svetielko sme napokon nezrealizovali. Rozhodli sme sa, že

s ním počkáme, pretože tento priestor nie je chránený ako pri knižnici. Nehceli sme, aby ho vandali zničili, čím by investícia vyšla nazmar,“ hovorí člen OZ krásy terasy Viktor Kasala, dodáva však, že deťom zatiaľ vytvorili aspoň drevené platá, kde sa môžu hrať alebo si rozložiť deky, čo je určite príjemnejšie, ako sa hrať na asfalte. Na sedenia a hojdačku však nerezignovali. „Uvažujeme, že priestor pred centrom spravíme po-

V pláne bolo vyčistiť severnú aj južnú časť terasy, natrieť zábradlia, osadiť črepníky, vyčistiť plastiky na priečeliach...

TRIV
BYTY • KANCELÁRIE • TREZORY • KLAVÍRE
ŠTAHOVANIE.sk
NÁKLADNÁ DOPRAVA
EXPORTNÉ BALENIE
SKLADOVANIE

0905 616 329
02/ 6542 2387

loveřejný. Cez deň by slúžil aj pre verejnosť, v noci by bol chránený zamknutou bránkou a plôtikom.“

Je smutné, že verejné prvky, ktoré chceme uchrániť, treba ohraďovať. To je však súčasná realita. Aj takto sa zbierajú skúsenosti. Viktor Kasala sa netají tým, že aj oni sa len učia, testujú a skúšajú, čo a ako by na terasách mohlo fungovať. „Testujeme napríklad, ako vieme zazeleniť terasy jednoduchým a lacným spôsobom. Na severnej aj južnej strane terasy sme vytvorili vegetačné plochy z rozchodníkov. To sú rastliny, ktoré sa používajú na extenzívne strechy, nájdete ich na trati novej električkovej radiály v Karlovej Vsi a podobné budú použité aj na trati petržalskej električky. Budeme sledovať, ako sa im darí na svetelnej a tienistej strane,“ vysvetľuje a dodáva, že ich skúsenosti sa potom budú dať replikovať aj na ďalšie terasy. Rovnako je to s črepníkmi,

ktoré osádzali. „Konzultovali sme so statikom, čo môže byť na terase robíť, aby sme neohrozili okolitý majetok a ľudí, ktorí chodia pod ňou. Odporučil nám osadiť črepníky nad stĺpmi a pavilón „VAVILON“ zmontovať z ľahkej lešenárskej konštrukcie.“

Pavilón pred knižnicou osádzali ako posledný koncom novembra. Aktuálne nevyzerá veľmi príťažlivo. „Nie je to ešte finálny stav. Bude vyzeráť lepšie a verte, že pre tento verejný priestor má obrovský potenciál,“ presviedča Viktor Kasala. „Môže slúžiť na výstavy, čítačky, prezentácie, komorné stretnutia alebo čisto ako čítáreň.“ Plánované paletové sedenie nahradí mestský mobiliár z projektu „Sadni si“ a dokonca aj ležadlá z rozšíreného projektu „Lahni si“.

Čo ukázal projekt na Vavilovovej?

„Poučení z Mánesovho námestia sme už nezvolávali len

najbližších susedov, ale všetkých ľudí, ktorí mali záujem pomôcť. Prišli tak aj ľudia z iných terás, čo bolo super, pretože to urýchlilo prácu. Prinieslo to zároveň viacero príjemných momentov. Overtuli sme si, že záujem existuje a ľudia sú aktívni. Jedna pani napríklad chodila natierať zábradlie aj sama cez týždeň a avizovala, žeby rada v aktivitách pokračovala. Alebo prišiel pán, ktorý má gastroprevádzku na terase Blagoevova, kde sa tiež snaží skrášliť priestor terasy a prišiel sa inšpirovať a poradiť. Aj v tomto vidíme zmysel nášho snaženia,“ hovorí Viktor Kasala.

Členovia OZ krásy terasy venovali Vavilovovej celé leto. Popri svojich zamestnaniach a na úkor svojho voľného času. Pripúšťajú, že to bol čiastočne aj stres, „pracovné soboty“ však neľutujú a v projekte plánujú pokračovať. (in) foto: OZ Krásy terasy, Marian Dekan

Požiadajte o dotáciu na svoju terasu!

Mesto aktuálne na základe iniciatívy poslanca Milana Vetráka otvorilo dotačnú schému na rekonštrukciu terás. Prihlasovať sa môžete už teraz. Šancu uspieť máte, napokon, polovica terás v Bratislave sa nachádza v Petržalke.

„Dotačná schéma mesta sa týka výlučne majetkovo vysporiadaných terás, ktorých rekonštrukciu na základe žiadosti o dotáciu podanej v termíne od 15. 1. do 31. 3. 2021, hlavné mesto bude financovať najviac vo výške 200 000 eur a 50 % nákladov na rekonštrukciu,“ informoval nás Milan Vetrák, ktorý už v roku 2017 prišiel s týmto riešením rekonštrukcie terás. Zrealizovať sa ho podarilo až za súčasného vedenia mesta a verí, že na budúci rok sa alokácia ešte navýši. „Dotáciu možno žiadať aj na menšie súvisiace projekty, napríklad na projektovú dokumentáciu, vypracovanie statického posudku alebo

obnovu verejnoprospešných prvkov pochôdných terás, akými sú múriky, zábradlia, či schodiská,“ vysvetľuje a dodáva, že nie všetky terasy sú majetkovo vysporiadané. Ak nemajú vlastníka, potom sa na ne dotačná schéma nemôže vzťahovať. Rovnako terasy, ktoré sú vo vlastníctve mesta alebo mestskej časti, nepatria do tejto dotačnej schémy.

Mestská časť po svojej línii plánuje tento rok pokračovať opravami terás, ktoré sa nezrealizovali v roku 2020. Medzi ne patrí terasa na Mánesovom námestí 4-5, Rovnianskova 14 a Osuského 1-3. Na opravy terás, schodísk či štúdie vyhradiť 100-tisíc eur. (in)

Spojená škola, Ostredková 10 Bratislava
Organizačné zložky:
Stredná športová škola a Základná škola

Spojená škola, Ostredková 10 v Bratislave otvára v školskom roku 2021/2022 dve triedy športového gymnázia, jednu triedu športového manažmentu a jednu triedu 5. ročníka ZŠ.
sportschool@sportschool.sk

Športové gymnázium

- úplné stredné všeobecné vzdelávanie s maturitou,
- možnosť pokračovať v štúdiu na ktorejkoľvek vysokej škole,
- príležitosť získať osvedčenie trénera II. kvalifikačného stupňa v príslušnom športe.

Športový manažment

- úplné stredné odborné vzdelávanie s maturitou,
- možnosť pokračovať v štúdiu na vysokej škole,
- získanie osvedčenia trénera III. kvalifikačného stupňa v príslušnom športe.

Základná škola

- zabezpečenie športovej prípravy žiakov,
- vhodné podmienky pre tréningový proces,
- rozšírené vyučovanie jazykov.

Podmienky prijatia:

- Spojená škola bude prijímať žiakov základných škôl na štúdium po úspešnom absolvovaní talentových skúšok, ktoré sa budú konať **13. apríla 2021 do 5. ročníka ZŠ a 20. apríla 2021 do 1. ročníka** športového gymnázia a športového manažmentu.
- Kritériá prijatia budú zverejnené na webovej stránke našej školy v decembri 2020.
- Prihlášky záujemcov o štúdium je potrebné poslať **do 28.2.2021**.

Naši úspešní absolventi

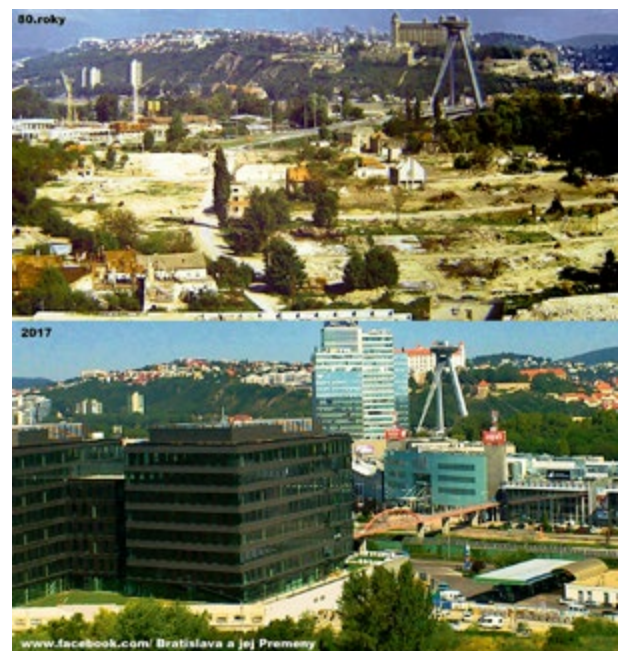

Je fascinujúce, keď sa na fotografii spojí minulosť a prítomnosť

Skupina Bratislava a jej Premeny sa na Facebooku nedá prehliadnuť. Stránok s historickými fotografiami hlavného mesta je veľa, táto vás však vtiahne do minulosti viac. A to vďaka porovnávacím fotografiám. Rovnaké miesto rozdeľujú „len“ roky, a vy žasnete nad premenou, ktorú by ste si sami len ťažko vedeli predstaviť.

Najradšej sledujem premeny Petržalky. Skupina mi dala odpoveď na veľa záberov, ktoré som nemala šancu lokalizovať. Keď si na stránke bratislavaajejpremeny.sk pozriete sumár „pate-

ho obvodu“, nájdete mnoho dôkazov, ako sa Petržalka zazelenala a kedysi drsné pohľady zjemnili stromy. Svojho času nelákavé okolie Chorvátskeho ramena je dnes oázou pre relax. Na

▲ Pri Auparku

▲ Veľký Draždiak

nepoznanie sa za 30 rokov zmenila aj Zadunajská ulica. Tam, kde ešte v lete 1989 stá-

li torzá rodinných domov, je dnes Aupark, administratívne budovy a parkoviská. Pri tomto porovnávaní dvoch svetov mám pocit, že rokmi najviac utrpelo Tyršovo nábrevie, ktoré obsadili autá. A smutné sú aj pohľady na pustinu na miestach, kde to kedysi žilo športom. Napriek tomu, že vás pri niektorých fotkách občas pichne pri srdci, je to fascinujúci návrat v čase.

„Býval som v Petržalke dvadsať rokov a za seba môžem povedať, že oproti 80-tym rokom sa sídlisko určite posunulo k lepšiemu. Všade je viac zelene, možnosti na oddych, hoci

aj áut. Samozrejme, prídeme aj nostalgia, dnes sú na mnohých miestach iné ulice, domy, mosty, ale tak sa vyvíja mesto...“, hovorí Ľubomír Deák (39), ktorý v roku 2017 stránku Bratislava a jej Premeny založil. Spravuje ju spoločne so skupinou siedmich nadšencov - Ivetty Deákovej, Maria Vargu, Viktora Ozábalu, Romana Delikátu, Petra Lukáša, Mileny Timurovej a Milana Pavloviča. Ich spomienky na roky 60-te, 70-te aj 80-te prerástli do záujmu o históriu Bratislavy.

„Chceli sme priniesť nový pohľad na históriu,“ hovorí Ľubomír o vzniku skupiny.

▲ Ovsie - pohľad z niekdajšej konečnej autobusov.

▲ Petržalský štadión za Starým mostom

▲ Námestie hraničiarov

„Prostredníctvom starých fotografií, na ktorých sú zachytené často už neexistujúce domy a súčasného záberu z rovnakého miesta, prepojiť v našich spomienkach minulosť a súčasnosť.“

Zjavne sa im to podarilo, stránku dnes sleduje vyše 20-tisíc ľudí. „Nečakali sme taký záujem a veľmi nás teší,“ pokračuje a dodáva, že aj preto minulý rok postupne pridali nové skupiny Bratislava na fotografiách, Bratislavské rodinné spomienky a Staré fotografie Ružinova.

A ľudia živo reagujú. „Zaujímajú sa najmä o miesta, ktoré sa veľmi zmenili, alebo ich zaujala história v popise. Veľký ohlas mal napríklad príspevok Kiná v Bratislave,“ vymenúva a spomenie jeden z nezabudnuteľných príbehov. „Pri fotení Raráčianskeho mýta ma oslovil 90-ročný pán Arpád Nagy, ktorého zaujala moja práca, a tak sme sa dali do reči. Celý život robil v Luxorke holiča a býval v starej Petržalke v rodinnom dome na Kruhovej ulici, čo je dnešná Šustekova. S pomocou nášho spolupracovníka Milana Pavloviča, ktorý ho osobne poznal a mal aj na fotografii jeho rodný dom, sme mohli k tomuto príbehu doložiť aj „porovnávačku“. Vzápätí

sa nám ozvali viacerí ľudia, ktorí si pána Nagyho pamätali. Aj v takýchto interakciách vidíme zmysel nášho snaženia.“

Za možnosťou vrátiť sa v čase sú však hodiny práce, ktorá nadšencom zaberá väčšinu ich voľného času. „Je to veľmi zdĺhavá práca. Každá fotografia sa venuje osobitne. Staré fotografie čistíme od škrabancov a kazov, aby boli čo najlepšie. Potom vyhladáme presné miesto. Lokalizovať starú fotografiu je niekedy problém. Sú miesta, ktoré sa nám nedarí identifikovať, tie odložíme a po čase sa k nim vraciame. S ostatnými nám pomáhajú staršie a novšie fotografie, staré mapy Bratislavy, ale najmä pamätníci Anton Šmotlák ml., Martin Entner, Peter Martinko, Juraj Šedivý a, samozrejme, FB Stará Petržalka. Pri fotkách starej Petržalky je pre mňa zase nepostrádateľný náš spolupracovník Milan Pavlovič.“

Fotenie z rovnakého miesta, aby bolo čo najpresnejšie, je pre Ľubomíra stále výzva. „Neprestáva ma to baviť, lebo sa priamo pozerám na dané miesto v inom čase.“ S úsmevom pripúšťa, že po odfoťovaní 1500 fotografií sa teraz vyzná v meste lepšie ako

predtým. A teší ho, že sa naň dokáže pozeráť aj očami dávno zabudnutých miest.

Na stránke obvykle pribudnú nové „porovnávačky“ dvakrát do týždňa. Staré fotky získavajú nadšenci z rôznych zdrojov - z vlastných rodinných archívov, starých pohľadníc, zbierok súkromných zberateľov, ale aj od fanúšikov skupiny. Ak aj vy máte doma staré fotografie Bratislavy, o ktoré sa chcete so skupinou podeliť, môžete ich poslať na bapremeny@gmail.com.

Ľubomír Deák však nechce zostať len pri facebookovej skupine. Má nápady na rôzne projekty, a tak minulý rok založil aj občianske združenie. „Radi by sme zopakovali prezentáciu starých a nových fotografií, ktorá bola v lete v meste na Hviezdoslavovom námestí,“ hovorí o výstave, ktorú po uvoľnení opatrení môžete vidieť na prízemí TPD na Farského ulici. Okrem toho pripravujú s Antonom Šmotlákom ml., spoločnú knihu s názvom Bratislava a jej Premeny, v ktorej budú fotografie z archívu fotografa Antona Šmotláka, porovnané so súčasnosťou.

(in)

foto: Archív OZ Bratislava a jej Premeny, FB Stará Petržalka, Archív Milan Pavlovič

Všeobecná praktická ambulancia
Ambulapraktika s.r.o.
Poliklinika Strečnianska 13, BA - Petržalka,
PRIJÍMA NOVÝCH PACIENTOV.

Stačí zatelefonovať alebo poslať email a presun
zdravotnej dokumentácie vybavíme za Vás.
Email: mudr.demian@ambulapraktika.com

kontakt.: www.strecnianska.sk
www.ambulapraktika.com, tel: 0917 216 039

Nové zariadenie pre seniorov v príjemnom prostredí v Blatnom

SenDom, Športová 3, Blatné pri Senci
www.sendom-societas.sk
mail: riaditel@sendom-societas.sk
tel.: 0903 711 259

www.sendom-societas.sk

► Pokračovanie zo strany 1

Návrh je teda pripravený a veríme, že v priebehu roka 2021 bude zrealizovaná aj prvá etapa revitalizácie Šrobárovho námestia.“ V ďalšej etape je naplánovaná obnova tartanovej dráhy.

Úsilie obyvateľov malo zmysel. „Politici zareagovali na našu občiansku iniciatívu pozitívne, čo môže byť motíváciou aj pre ďalších susedov a ich nápady a komunitné projekty,“ dodáva Jozef Badida.

V akej fáze premeny sú ďalšie námestia?

Krajšie Ovsíštské námestie

Koncom roka vymenili na námestí chodník z tzv. imitácie dreva, ktorý bol niekoľkokrát opravovaný, avšak bez efektu.

Dosky mali zlú príľnavosť ku konštrukcii, havarijný stav dokonali korene topoľov. Zamestnanci oddelenia životného prostredia a referátu správy verejných priestranstiev sa dohodli s architektkou a autorkou originálneho návrhu revitalizácie Ovsíštského námestia Tamarou Reháčkovou a došlo k zúženiu chodníka a výmene imitácie dreva za terasové platne, ktoré tvoria aj centrálny chodník cez celé námestie. Zvyšnú časť plánovaného revitalizovaného chodníka bude tvoriť trávnatý porast.

V jarnom období tohto roka sa bude realizovať druhá fáza revitalizácie pozostávajúca predovšetkým z redukčných a zdravotných orezov drevín, čo pozostáva zo zmladenia kríkov, odstránenia náletovej zelene a úpravy záhonov v strede námestia. (jk)

foto: MČ Petržalka

Multifunkčné námestie. „Námestie má komunitný potenciál pre spájanie rôznych skupín spoločnosti,“ píše sa štúdiu. **Malo by byť lokálne a prepojené, zároveň živé aj zelené. S touto výzvou sa popasujú architekti už tento rok.**

Budúcnosť Námestia republiky alias skateparku

Výsledkom participatívneho prieskumu občianskeho združenia Punkt je, že námestie má veľký potenciál, hoci aktuálne ho obyvatelia považujú skôr za nudnú, ale aj málo bezpečnú plochu, v lete prehriatu bez tieňa. Ľudom na ňom chýba voda, stromy, mobiliár, osvetlenie. Prvou asociáciou obyvateľov nie je námestie, ale park, vianočné trhy a skatepark.

„Je paradoxné, že kým pre väčšinu respondentov predstavuje Námestie republiky nudnú plochu, pre mladých ľudí je to vďaka skateparku jedno z najpopulárnejších miest. Jeho prítomnosť na námestí je tak charakteristická, že niektorí respondenti dotazníka uviedli, že namiesto názvu Námestie republiky používajú pre daný priestor pomenovanie „skatepark,“

píše sa v štúdiu „Námestie Republiky námestím“, ktorá je verejne dostupná na stránke namestierepubliky.sk.

Skatepark stojí na pozemku vo vlastníctve magistrátu v správe mestskej časti Petržalka. Samotné prekážky skateparku sú vo vlastníctve aj v správe o.z. Kaspian. Využívanosť skateparku spôsobuje, že je pod kontrolou a neničí sa tak, ako v minulosti. „Obyvateľom v okolí prekáža hluk z oceľových prekážok. Prebudovanie na betónové by tento problém pomohlo odbúrať,“ píše správcovia štúdie. „Správcovia skateparku ani mestská časť v budúcnosti neuvažujú o presune skateparku na iné miesto v Petržalke. Naopak, poloha v centre je pre dostupnosť skateparku kľúčová. Vzhľadom na nové pešie trasy a prepojenia na plánovanú električku

Participatívny výskum priestoru Námestia republiky je ukončený, na súťaž návrhov jeho revitalizácie je v tohtoročnom rozpočte vyhradených 65-tisíc eur. Výsledky architektonickej súťaže budú koncom roka alebo v roku 2022, s prípravou a realizáciou víťazného návrhu sa ráta až v rokoch 2022-2026. Čo bude dovtedy?

Niektorí obyvatelia volajú námestie aj „skatepark“.

je však nutné uvažovať o premiestnení skateparku na iné miesto v rámci námestia.“

Čo odporúča Punkt?

Jedno z odporúčaní štúdie OZ Punkt je, aby sa počas rekonštrukcie námestia, ktorá môže trvať aj niekoľko rokov, realizoval na námestí dočasný program. Na námestí pôsobí viacero inštitúcií a občianskych združení, ktoré by to mohli zvládnuť. Cik Cak Centrum, spomínaný Kaspian, ktoré prevádzkuje skatepark, DK Zrkadlový háj, Petržalské

bowlingové centrum a Petržalská plaváreň. „V okolí pôsobí aj ďalšie iniciatívy, ktoré zatiaľ na námestí svoje aktivity neorganizujú, no vedú si to predstaviť. Do programu na námestí by združenie krásy terasy, vedelo zapojiť aj okolité terasy. Ak by sa na námestí vytvorilo detské ihrisko, združenie Petržalské ihriská si tu vie predstaviť pripravovať aktivity. Materské centrum Budatko by vedelo priniesť program pre najmenšie deti a ich rodičov. Mestská časť (Kultúrne zariadenia Petržalky) by námestie mohla využívať častejšie než na vianočné trhy. Do úvahy pripadajú Dni Petržalky alebo iné podujatia, ktoré by boli vzhľadom na centrálnu polohu námestia prístupnejšie obyvateľom...“ odporúča štúdia.

Či sa tieto odporúčania naplnia a priestor ožije alebo zostane Námestie republiky v uskutočnenia revitalizácie ďalej len nudnou plochou, uvidíme v najbližších mesiacoch a rokoch. (in)

foto: MČ Petržalka, Marian Dekan

Tvorte s nami Petržalské noviny

Chcete sa s nami podeliť o radosť, skúsenosť či o to, čo vás v Petržalke trápi? Píšte, pýtajte sa, komentujte na mejl petrzalskenoviny@gmail.com alebo na našom Facebooku www.facebook.com/petrzalske.noviny.

Z REDAKČNEJ POŠTY

Vianočný príbeh

Ona – 62 rokov, pracujúca dôchodkyňa, momentálne na lôžku so zlomeninou krčka stehennej kosti s obrovským dvojmesačným bolestivým opuchom. On – 64 dôchodca.

Ona má po dvojmesačnom ležaní na chrbte problémy s dýchaním – dusivý kašeľ, možnosť spočívať iba v sede, celý čas maródky spánkový deficit pre silné bolesti ... Podrozrenie na zápal pľúc.

Ona a On sa na druhý sviatok vianočný vybrali na pohotovosť do nemocnice na Antolskej.

Ona (na požičanom invalidnom vozíčku) a On si v preplnenej čakárni centrálného príjmu našli miesto, obrnili sa trpezlivosťou a od 09:15 čakali. O 10:45 hodine Ona promptne, asi po osemdesiatich minútach pacientku prevážajú už na inom vozíčku do infekčnej časti traktu.

On v čakárni trpezlivo

čaká. Po ďalších 110 minútach o 12:15 hodine zaklope na dvere ordinácie a dožaduje sa informácií. „Čakajte,“ znie odpoveď. O 14:50 hodine je On vyzvaný, aby vošiel do ordinácie. Ale iba dva kroky od dverí. Ona bola totiž pozitívne testovaná na COVID. On dostal poučenie, aby naďalej trpezlivo čakal v čakárni a aby sa pripravil na možnosť, že si NIEKDE bude musieť dať vyhotoviť test COVID.

O 15:45 hodine bol On vyzvaný, aby sa presunul do infekčnej časti. Po pol hodine čakania, im obom odobrali vzorky z nosa a hrdla. Čakajú, čakajú ... Ona, sediac na tvrdom lôžku, neskutočne trpezlivo znáša silné bolesti. V žile v predlaktí má napichnutú kanylu, pre ktorú sa nemôže obliecť a je jej zima. Obaja hladní, ešte v ten deň nejedli. Jej zakázali aj piť, ak by bolo treba podať liek.

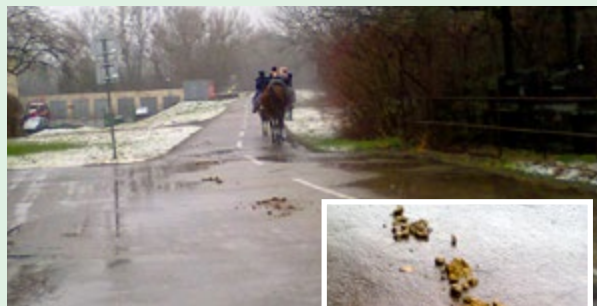
Čakajú ... On viackrát upozorňuje personál na bolesti

partnerky a vyzýva, aby jej umožnili aspoň sa napiť a aby jej odstránili kanylu, okolo ktorej má hematóm. Bez odzvy.

Čakajú. O 20:50 hodine sa Ona dočkala odstránenia kanyly a oboch rýchlo šibujú k sanitke. Predlaktie krváca dostal poučenie, aby chabom zalepení. On jej náhodou nájdeným leukoplastom lepí vatový tampón a vezie ju na vozíčku k sanitke. O 21:10 hodine sú Ona a On v byte. Na druhý deň v nočných hodinách dostávajú elektro-nický správu: Pre váš COVID-19-PASS, odber zo dňa 27.12.2020, bol potvrdený NEGATÍVNY výsledok vyšetrenia na COVID-19. Ona a On dúfajú, že neboli infikovaní. Ona síce nedostala žiadnu pomoc, kvôli ktorej vyhládala lekárov, ale obom bola poskytnutá profesionálna zdravotná starostlivosť. (krátené)

František J.

Pásla kone na betóne

Parafrazujúc názov jedného už klasického slovenského filmu sa dá stručne a výstižne popísať situácia na chodníkoch, cyklistickej ceste v okolí Dostihovej dráhy, najmä okolia prilahlých stajní, prilahom lesíku a na neďalekej korune hrádze.

Je už úplne bežnou záležitosťou stretnúť na chodníku, cyklistickej ceste či na korune hrádze čriedu aj šiestich koní. Jazdci takto hazardujú a ešte viac zvyšujú riziko kolízie, ktoré je i bez tak vysokého zvieratám je tu aj ďalší problém v podobe veľkých kóp

koní. Jazdci takto hazardujú a ešte viac zvyšujú riziko kolízie, ktoré je i bez tak vysokého zvieratám je tu aj ďalší problém v podobe veľkých kóp konských trusu priamo na asfalte....

Okrem nebezpečenstva v podobe kolízie s tak veľkým zvieratám je tu aj ďalší problém v podobe veľkých kóp konských trusu priamo na asfalte....

Je naozaj potrebné zo strany mestskej časti zamedziť vyššie popísanému počínaniu.

Petržalčan Stano

A.I.I. Technické služby s.r.o. prijme ihneď

- **VODIČ „B“, „T“** - 3,33 €/hod. brutto + osobné ohodnotenie do výšky 2,10 €/hod. brutto
- **VODIČ „C“** - 4,63 €/hod. brutto + osobné ohodnotenie do výšky 2,10 €/hod. brutto

Zimná údržba ciest a komunikácií v BA

0911 / 721 409, repcia@aiits.sk

Základná zložka mzdy + príplatky a ODMENY

Nechodia vám Petržalské noviny? Kontaktujte nás: t. č. 02 3268 8830, email: redakcia@banoviny.sk

PETRŽALSKÉ NOVINY

22. 1. 2021 • vychádzajú 27 rokov • číslo 1
ISSN: 1338 - 1997 • Evidenčné číslo: EV 5665/18

VYDAVATEL: NIVEL PLUS s.r.o., Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava • **IČO:** 35712058 • **REDAKCIA:** Ivanská cesta 2D, 821 04 Bratislava, email: jarunkova@banoviny.sk, tel: 02/62801182, **Šéfredaktorka:** Ingrid Jarunková • **Inzercia:** 0911 668 469, email: skrabakova@banoviny.sk • **web:** www.banoviny.sk • **Tlač:** MAFA a.s., tlačiareň **PR reklama je graficky vyznačená ■. Neobjednané príspevky nevraciame a nehonorujeme.**

© 2013 Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Autori článkov si v zastúpení vydavateľom vyhradzujú právo udeľovať súhlas na rozmnožovanie a verejný prenos článkov. Vydavateľ nedal súhlas na monitoring tlače.

Zima prinášala do Petržalky radosti, ale aj strasti

Ľadové povodne, snehové záveje, ale aj hokej, korčuľovanie či sánkovanie. Petržalské zimy vedeli priniesť negatívne, ale aj pozitívne vzrušenie.

Pohľad od konca Husitskej ulice (od Chorvátskeho ramena) okolo roku 1940.

V zime v roku 1947 Dunaj zamrzol až v dĺžke 12 kilometrov. Letectvo zhodilo na ľadovú pokrývku 250 kilogramov bômb, voda sa však napriek tomu vyliala a zaliala hlavne Petržalku. Dunaj zamrzol aj v roku 1956, kedy hrúbka ľadu vytvoreného z krýh dosahovala až 1,8 metra. V januári 1963 zamrzol Dunaj od Vied-

ne až k Čiernemu moru. Posledné ľadochody sa na Dunaji objavili v januári 2006 a februári 2012 a 2017.

Posledným obdobím, keď sa vyskytovali tuhé zimy, bol začiatok 60. rokov, hoci studené zimy sa objavili ešte v rokoch 1984/85 a 1986/87.

zalka v rokoch 1919 – 1946 správu sociálneho referenta mesta Bratislavy o obydlíach v kolónii Starý háj - (Aulisel) z roku 1929: „...najväčšia

kolónia chudobných sa rozprestiera na okraji Starého hája v hone Aulisel. Tam býva niekoľko sto rodín, čiastočne v drevených búdach, čiastočne v iných primitívnych núdových prístreškoch. Táto kolónia bola následkom snehových závejov od Petržalky úplne odlúčená...”

Zima v Petržalke však dokázala ukázať aj svoju svetlejšiu stránku. „Hokej bol v Petržalke už po prvej svetovej vojne medzi mládežou veľmi populárny, teda v čase, keď ešte aj vo Vysokých Tatrách, Kežmarku a Poprade sa iba začínal udomáčňovať,” píše Ján Čomaj v Knihe Petržalka Engerau-Ligetfalu. „Výstroj sa, pravdaže, s dnešnými pomermi nedala porovnať. Brámkami boli školské aktovky alebo dva kamene, brankárska maska pojem neznámy, rovnako ako prilby hráčov. Museli im stačiť šiltovky a barety. Ho-

kejky si vyrezávali zo zvyškov preglejok... alebo im slúžili zakrivené konáre stromov, majstrovsky upravené. Ozajstné kupované hokejové palice sa na Pečni udomácnili až po druhej svetovej vojne.”

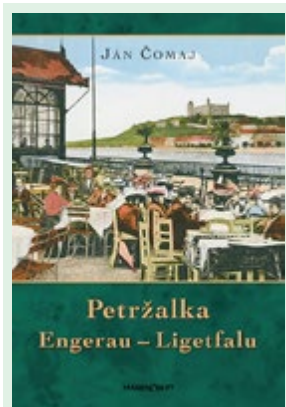
Na zimné športy bolo ideálne práve Pečnianske rameno. Nemeckí obyvatelia Petržalky tu hrávali curling, Ján Čomaj píše, že na zamrznutom ramene sa začiatkom 50-tych rokov dokonca odohrávali preteky motocyklov a automobilov.

Generácia dnešných päťdesiatnikov si ešte pamätá, ako v zime vytiahla sánky, uprostred panelákov našla aj malý briežok a celý deň sa sánkovala, bobovala alebo lyžovala alebo si robila dlhé šmyklavky na zamrznutom Draždiaku. „Spomínam si na snehovú kalamitu v januári 1987. Mala som 14, vracala som sa zo sústredenia, prišiel vtedy pre mňa otec. Na ceste

domov však náš autobus zapadol do snehu. Vodič vyšiel z kabínky a hovorí cestujúcim: Ak chcete ísť ďalej, musíte ma potlačiť. Všetci sme bez slova vystúpili a tlačili autobus, aby sme sa dostali domov,” napísala nám svoju nezabudnuteľnú spomienku z detstva čitateľka Ivana.

Od 90.tych rokov však už podobne tuhé zimy s polmetrom napadnutého snehu v Bratislave nemáme a zrejme až na krátke mrazivé výkyvy už ani mať nebudeme.

(in)

Informácie a foto sme čerpali aj z knihy Ján Čomaj – Petržalka – Engerau – Ligetfalu. Kniha vyšla vo vydavateľstve Marenčin PT.

▲ *Zamrznutý Dunaj, malba okolo roku 1920.*

▲ *Zima na Dunaji okolo roku 1928*

Šport, na ktorý korona nemá dosah

„Výhodou behu je, že naň nepotrebuje takmer nič. Je to veľmi praktický šport, dá sa robiť takmer kedykoľvek a kdekoľvek,” hovorí predseda petržalského klubu Run For Fun Ľubo Hrčka. Aktuálne sa nedostanete ani do fitness centra, ani na plaváreň, beh však neobmedzila ani korona. Ak pociťujete nutnosť začať sa po sviatkoch trochu hýbať, bežecký tréner má pre vás niekoľko užitočných rád.

Ľubo je aktuálny slovenský rekordér v behu na 800m, 1500m, 5000m a 3000m pretekoch v kategórii nad 45 rokov. Je dôkazom, že na šport nikdy nie je neskoro a aktívne sa k nemu vrátiť možno aj po 14 rokoch ležania na gauči. Hoci počas tínedžerského veku aktívne športoval, po vysokej škole prišla na dlhé roky kariéra, rodina a deti. V roku 2007 sa však k behu vrátil. „Bola to v podstate náhoda, kamaráti ma presvedčili, aby som si za behol pätku v Bojničkách a ja som v slabej chvíli súhlasil. Bol

to hrozny zážitok. Mal som cieľ dobehnúť a nebyť posledný. Dobehol som posledný, predbehol ma aj chalan, ktorý bežal v kanadách. Syn, keď ma videl, sa rozplakal,” spomína dnes už s úsmevom na svoj prvý beh po dlhej pauze.

Podobne sa môžete po svojich prvých bežeckých pokusoch cítiť aj vy. „Začiatky sú vždy ťažké, väčšinou, keď začínate, po polkilometri vás pichá v boku, môže vám prísť ma presvedčili, aby som si za behol pätku v Bojničkách a ja som v slabej chvíli súhlasil. Bol

to hrozny zážitok. Mal som cieľ dobehnúť a nebyť posledný. Dobehol som posledný, predbehol ma aj chalan, ktorý bežal v kanadách. Syn, keď ma videl, sa rozplakal,” spomína dnes už s úsmevom na svoj prvý beh po dlhej pauze. Podobne sa môžete po svojich prvých bežeckých pokusoch cítiť aj vy. „Začiatky sú vždy ťažké, väčšinou, keď začínate, po polkilometri vás pichá v boku, môže vám prísť ma presvedčili, aby som si za behol pätku v Bojničkách a ja som v slabej chvíli súhlasil. Bol

to hrozny zážitok. Mal som cieľ dobehnúť a nebyť posledný. Dobehol som posledný, predbehol ma aj chalan, ktorý bežal v kanadách. Syn, keď ma videl, sa rozplakal,” spomína dnes už s úsmevom na svoj prvý beh po dlhej pauze.

Podobne sa môžete po svojich prvých bežeckých pokusoch cítiť aj vy. „Začiatky sú vždy ťažké, väčšinou, keď začínate, po polkilometri vás pichá v boku, môže vám prísť ma presvedčili, aby som si za behol pätku v Bojničkách a ja som v slabej chvíli súhlasil. Bol

Ak potrebujete na behu komunitu

Pred 10 rokmi založil Ľubomír Hrčka bežeckú komunitu Run For Fun, ktorá sa venuje systematickej bežeckej a triatlonovej príprave a poradenstvu a organizuje aj bežecké kempy. „Dospelým rekreačným bežcom sme chceli ponúknuť prípravu na behy typu Devín-Bratislava,” spomína Ľubo. Ľudia si totiž často sťahujú tréningové plány z internetu a podľa nich trénujú. „Lenže každý človek je iný a ako hovorí náš šéftrener Štefan Mereš, keď dvaja trénujú to isté, jeden trénuje určite zle...”

Dnes má klub pokryté všetky bežecké kategórie od 5 rokov až po seniorov. V roku 2015 totiž začali s atletikou pre deti. Dnes má atletický klub detí 150 členov, 66 percent z nich sú Petržalčania. Run For Fun má sídlo v Petržalke na Tupolevovej, kde trénujú na zmodernizovanej atletickej dráhe. Tu okrem detí trénujú aj ženské skupiny rekreačného behu, mužské najmä na Lafranconi a v zime, za normálnych okolností, v krytej hale Elán, čo je jediná atletická hala na Slovensku.

Začiatovník, ktorý by sa chcel pridať do skupiny rekreačných bežcov, sa môže prihlásiť kedykoľvek v priebehu roka. „U nás trénujeme podľa individuálnych tréningových plánov, takže keď k nám niekto príde po prvý raz, tréner s ním má hodinový rozhovor, o jeho športových skúsenostiach, plánoch, zdravotnom stave.... Na základe toho mu postupne vytvorí tréningový plán, na tréningu je potom naraz viac ľudí, ich aktivity sú však diferencované,” hovorí predseda klubu.

silu. Ale potom je to už fajn.”

Beh však nie je extra zaujímavá činnosť. Mnoho ľudí pod vplyvom aktuálnej bežeckej módnjej vlny aj začne, ale po krátkom čase to vzdajú. „Keď som v detstve robil atletiku, vždy som mal pocit, že beh je strašná nuda, tréningy som ledva prežil. Vždy som sa tešil len na preteky a kvôli nim som to robil. Chcel som vyhrať. Aj dnes som schopný behávať najmä kvôli tomu, že mám naplánovaný najdôležitejší pretek sezóny, ktorý by som chcel absolvovať. Tomu prispôbim tréningy. Každý absolvovaný ma posunie o krok bližšie k cieľu. To ma drží.” Práve motivácia, dôvod, prečo behám, je podľa Ľuba spôsob, ako pri tejto aktivite vytrvať. Čo však behu, keď mi nejde o výhry či časy? „Na bežeckých workshopoch sa ma rekreační bežci často pýtajú, ako prekonať letivosť či nechut. Odpovedám, že si treba nájsť akési psychologické barličky. Napríklad tým, ktorí nemajú problém behať vo dvojici, radím nájsť si sparring partnera. Verím tomu, že keď sa dohodnete v sobotu na ôsmu hodinu ráno, hoci vám sa nebude chcieť ísť, kvôli tomu druhému, ktorý vás

Je vhodné začať v zime?

„Je veľa ľudí, ktorým vôbec nevedí, keď začnú behať v zime. Osobne som trochu zaujatý, pretože behám celý rok, dokonca sa veľmi teším na zimu, keď je mínus 10, je sneh a slnko, to je nádherné,” hovorí Ľubo, pričom dodáva, že v lete v horúčavách môže byť beh podobne rizikový. „Problém je skôr ten, že sú kratšie dni, von sa dostanete väčšinou až za tmy. Otázka je potom, kam ísť behať, aby to nebolo nebezpečné, napríklad, keď mrzne a šmýka sa.”

Dodáva, že keby on sám dnes začínal s behom, šiel by prvé razy skôr rýchlosťou chôdzou, aby na to pripravil horné dýchacie cesty.

Ak máte 40+, odporúča absolvovať preventívnu prehliadku a po mesiaci pravidelnej aktivity skonzultovať svoju techniku s trénerom. Dôvod je najmä predísť prípadným zraneniam. „Ak nie je technika podľa knihy, ale zo zdravotného hľadiska neškodí, tak nie je nutné ju prerábať, najmä, ak máte 40, 50 rokov,” hovorí bežec a dodáva, že meniť zlé návyky alebo energeticky náročnejší štýl je motiváciou skôr tých, čo chcú odbehnúť napríklad maratón.

bude čakať, pôjdete.”

Ani po rokoch to však nepôjde samé, stále bude nutné sa pokračovať. Argumentom pre toto tvrdenie je fakt, že korona síce neobmedzila samotné behanie, ale klub, ktorému Ľubo Hrčka predsedá, ju pocítil. „Tento rok skončilo s behom veľa ľudí. „Po začiatku korony sa na tréningy vrátila len polovica z nich a ja si to vysvetľujem tým, že akonáhle vypadnete z rutiny, už sa ťažšie vraciate späť.”

autor

foto: archív L.H.

Karl Kraus	podpíeral	staneme sa krotkými	Autor krížovky: Juraj Mitošinka	nedospelé dievča (pejor.)	Adriána (dom.)	plače (bás.)	skratka cholin-esterázy	odfúkli	5. časť tajničky	Pomôcky: turf, meru, roks, alán, vola, anis	Adolf (dom.)	zrakový orgán	značka stroncia	cestovalo lietadlom	osudne	2. časť tajničky	písmeno gréckej abecedy
značka pikosekundy			krasokorčuľarský skok							doslovne							
skratka okultného krvácania			odkedyže Adolf (dom.)							otesal Alexander (dom.)							
škrabká (expr.)							zobralo veľká nádoba (hist.)						konské dostihy značka chrómu				
3. časť tajničky						výtvar tŕžili po niečom (kniž.)						precie-dzajú odetá					
lta (dom.)					výdava žiaru ometlo						syntetická tkanina epocha triasu						kto darmo dáva (hovor.)
skratka pre Elektra reň Nováky				nepod-fahne mesiac Urána						skratka pre a dato plavením dopravím			dotieravý hmyz oválna krivka				
solmizačná slabika			taliansky husliar mužské meno						týči sa (kniž.) 6. časť tajničky					žrde na vozoch zábavka (arch.)			
odroda višne							želali trochu zohrejem									značka lawrencia ale, avšak	
leňošili (bás.)							prichytím obratný kúsok										
Pomôcky: Amati, orlon, Ariel, urda, enín	titul pisára (hist.)	Teodor (dom.) 1. časť tajničky				prudko mykaj skr. pravej ruky					mimo-chodom sarmatský jazdec						
opil					trocha zohla uzáver, vrchnák							zn. pre statampér EČV Star. Ľubovne				študentský domov udiera (expr.)	
kopnutie				dohnal sa kľus (hovor.)										Mária (dom.) očividná (expr.)			
skratka roľníckeho družstva			EČV Topoľčian okresný výbor			lomoz, hrnot (hovor.) octove							mazľavá kvapalina múr				
Ivor (dom.)						farbivo v hrozne sladká žinčica						súka (zastar.) trúsi smeti				nachystajú nástrahu	právnym spôsobom ustanovujete
valcováním upravím											urastene rozvlní, rozvíri						
skratka tankovej divízie			porozbľaj (expr.) prevital (kniž.)							kto odvá-ža odpad zubná výplň							
staro-rímska bohyňa úrody				trocha zamračená čerti, satanáši												existuješ Aurel (dom.)	
tvrdý nepľený cukrik					skr. štátu Virgínia skratka leukocyty			na spoloč-ný účet (obch.) zemeguľa							skr. pre röntgen smel		
Pomôcky: AE, diota, skriptor, a meta	požívalo (kniž.) lós						prevarí mužské meno						štyridsať (arch.) dlaň (v med.)				
koste obilniny						bdie hrdina (bás.)						telefonuj nervová porucha					
počíta					mužské meno nitrid uránu						4. časť tajničky zosilnený súhlas						
mužské meno								lákalo								skratka pre iteretur	
Vojtech (dom.)								ohmatal (hovor.)								skratka apendek-tómie	